

C. kr. pošti!
Nedostavljene številke je poslati administraciji „Eisenbahner“
Dunaj V. Bräuhausgasse 84.

ŽELEZNIČAR

GLASILO SLOVENSkih ŽELEZNIŠKIH NASTAVLJENCEV

UREDNIŠTVO
se nahaja v Ljubljani, Franca Jo-
žefa cesta 5.
UPRAVNIŠTVO
Dunaj V. — Bräuhausgasse 84.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.
Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina:
za celo leto 4:40 K
za pol leta 2:20 K
za četrlet 1:10 K
Posamezna številka 18 vin.

Štev. 19 in 20.

V Ljubljani, 1. oktobra 1915.

Leto VIII.

Vojna tehnike.

Na kongresu angleških strokovnih organizacij, ki so sprejele resolucijo za vojno, je govoril četrti dan tudi angleški municijski minister Lloyd George, eden največjih sedanjih ljudskih govornikov na Angleškem. Gotovo je v njegovem govoru več namenov kakor nazorov in tudi on ljubi ono obrabljeno metodo, da predstavlja tuje delavce kot vzorne ljudi in tuje socialne demokrate kot vzor plamteče domovinske ljubezni v primeri z domačimi. Ali če odštejemo od njegovega govora vsa pretiravanja, tedaj ostane še vedno mnogo resnice na besedah, ki jih je govoril o cenitvi industrijskega dela. Ker je njegov govor zgodovinski dokument, zato ga priobčujemo v celoti. Delal je:

Strokovne organizacije so ene najmočnejših sil v življenju te dežele. Z njimi je zmaga zagotovljena; brez njih je naša stvar izgubljena. Kongres je sprejel včeraj resolucijo, ki je zelo pomembna. Resolucija nalaga strokovnim organizacijam dolžnost, naj podpirajo vlado pri uspešnem nadaljevanju vojne. Kdor hoče pojmovati, koliko pomenja dobro organizirano delavstvo v sedanjih vojni, naj bere zgodovino zadnjih dvanajstih mesecev. Koncem septembra so se morale ustaviti nemške armade na Francoskem. Rusija je prodirala proti njim v smeri proti Karpatom in menda tudi proti vzhodni Prusiji. Danes je položaj drugačen. Zakaj? Ker je posegel vmes nemški delavec. Delavske zveze v Nemčiji so krčile pot vojni. Delali so, proizvajali so, mirno, vztrajno, samozavestno, brez odmora, brez stavk, brez prestopa mesec za mesecem, vso jesen, vso zimo, vso pomlad. Potem pa se je odtrgal strahotni plaz krogel in granat, pretrgal je silovite ruske armade in jih zavrnil. To je bila zmaga nemških delavcev. Ta sunek Nemcev proti Rusiji je zmaga nemških delavskih zvez.

Sedanja vojna je vojna materiala. Nezadostni vojni material pomenja poraz; zadostna množina materiala pomenja zmago. Poguma imamo dovolj. To dokazujejo bojišča v Flandriji in Dardanelah. Naše ljudi navdaja tam nepremagljivo zaničevanje smrti. In prišel sem zato sem, da Vas prosim, pripravljajte našim vojakom vojni material. V prihodnjih mesecih moramo prevzeti najčudovitejše napore, da usposobimo naše vojake, da postanejo pravični svojemu pogumu. Osnovni smo že šestnajst državnih tovarn za orožje in municijo. Pripravljamo pa še enajst tovarn. Da pa prične obratoma v novih in starih tovarnah, zato potrebujemo še 80.000 kvalificiranih delavcev, a potrebujemo tudi 200.000 neizučeni delavci in delavcev. To je problem, ki ga moramo rešiti. Mi še ne delamo toliko, kolikor bi lahko. Naši stroji še ne delajo noč in dan. Le 15 odstotkov naših tovarn za orožje in municijo dela z dvojnimi šilhtom. Samo pomislite, koliko bi izdelali orožja in municije, samo pomislite, koliko vojakov ne bi bilo mrtvih, če bi bilo mogoče, da delamo po vseh tovarnah z dvojnimi šilhtom. Potrebu-

jemo torej delavcev. Zakaj so imele nemške armade na Ruskem manjši izgube ljudi, kakor bi jih imele pravzaprav drugače? Ker so jih oskrbeli nemški delavci s težkimi topovi, granatami in eksplozivnimi tvarinami, ki so zdrobile ruske strelske jarke v prah. Nemška zmaga na Ruskem je bila zmaga velikanskega vojnega mehanizma, ki ga je bil ustvaril nemški delavec v jesenskih in zimskih mesecih. Ko je prišel potem čas za nemške armade, da so prodirale, jim je krčila artiljerija kakor ognjeni steber pot skozi ruske utrdbne; ruske strojne puške so odletele s svojih prostorov in namesto groznega klanja, ki ga pretrpe naši vojaki vselej, kadar naskakujejo nemške strelske jarke, so prodirali Nemci proti ruskim utrdbam s petino izgub, ki bi jih bili imeli drugače. Vidimo torej jasno: Problem zadostne in dovoljno oskrbovane mašinerije je problem rešitve življenja naših vojakov, ki jih pošiljamo na fronto, da dobimo veliko zmago za svobodo in demokracijo.

O tem problemu razmišljajmo, da oborožimo v teku prihodnjih mesecev našo armado in jo vsposobimo, da prodre. Kako napravijo to strokovne organizacije? Da odgovorimo na to vprašanje, moramo uvaževati sledečo okolščino: Tudi če damo dela vsem razpoložljivim kvalificiranim delavskim močem, ne bi zadostili naši nalogi. Zato moramo zaposliti izučene in neizučene delavce skupaj. To ni izpodrivanje izučeni delavci, ker dela je dovolj za vsakega izučenega delavca. V orožarnah in municijskih tovarnah je pa tudi delo, ki ga lahko opravljajo manj kvalificirani ljudje. Potrebujemo mnogo delavk, ali povsod moramo imeti kvalificirane ljudi, ki poučujejo manj kvalificirane in neizučene. **Ali vse to je le mogoče, če imamo dobro voljo strokovnih organizacij.** Kajti vlada zahteva, da se razveljavijo za čas vojne določbe strokovnih organizacij o omejitvi skupnega delovanja izučeni, deloma izučeni in neizučeni delavcev. Dalje zahteva, da se odpravijo za ta čas tudi vse določbe o omejenem rezultatu dela. Imamo poročila, ki dokazujejo, da bi povečala odstranitev teh določb strokovnih organizacij produkcijo od 80 do 200 odstotkov. In to, gospoda, je razlika med porazom in zmago. Temu nasproti pa zahtevajo strokovne organizacije: **1. Da se omeje tudi vojni dobički. 2. Poroštvo, da se vpostavimo po sklepu miru stare določbe strokovnih organizacij. 3. Da povišana produkcija ne skrčuje akordnega zaslužka. 4. Da dobivajo neizučene delavce in neizučeni delavci enako mezdo kakor izučeni. Vlada je pri-trdila tem zahtevam in nadzoruje 715 delavnic in tovarn za strelivo. To so skoraj vse tovarne, ki izdelujejo vojni material in v njih je zaposlenih 95 odstotkov vseh za to kvalificiranih delavcev. Vse tovarne, ki izdelujejo stroje in orodje, so pod državnim nadzorstvom. Saj je vse podržavljeno. Vlada je pripravljena, da sprejme vsako pritožbo, v kateri dokaže delavec, da podjetnik ne izpolnjuje obljub vlade.**

Vi, gospoda, lahko izvršite veliko delo. Vi ste voditelji organiziranega delavskega razreda,

čigar usoda je odvisna od izida te vojne. Naša dežela je sedaj kakor raztopljen masa v plavžu. Verujte mi, tudi najmočnejši potrebuje prijatelje. In delavci pridobijo sedaj lahko prijatelje, kajti večina našega naroda ni kapitalistična. Ne razdražite te večine proti sebi. Ostanimo edini.

Avstrijske državne železnice v vojni.

Spomenica vlade.

Pred kratkim je izdala vlada spomenico, v kateri so zbrane vse odredbe, izdane vsled vojnih dogodkov. Tu sledi izvleček nekaterih važnih naznanil glede železničarjev:

Okroglo 30.000 železniških uslužbencev je bilo vpoklicanih v vojno.

Preskrbeti je bilo v prvi vrsti zadostno število moči za točno odpravo vsled izrednih dogodkov pomnoženega prometa na vseh onih krajih, kjer se je vršila razvrstitev armad. Nadomestitev vpoklicanih se je v začetku vojne še precej lahko izvršilo, dočim je v nadaljnjem poteku vojne delala nadomestitev velike težkoče. Kakor v drugih podjetjih, tako se je občutilo tudi pri državni železnici v začetku vojne pomanjkanje dela, kasneje pa je primanjkovalo kvalificiranega delavstva.

V interesu, da se obdrže delavne moči, je bila potrebna ukrenitev, da se prestavi delavstvo lahko od ene panoge k drugi in da se delavstvo, obdrži tudi tedaj na delu, če se more popolnoma izrabljati njegove delovne sile. Mezde so povišali delavcem le na nekaterih postajah. Pa tudi starostna meja se sprejem delavcev k železnici se je za časa vojne izpremenila tako, da se lahko sprejemajo na delo delavci že s 16. letom pa do 45. leta, če tudi je normalna starost za sprejem od 18. do 40. leta. Tudi vojne vjetnike in pribežnike je pritegnila uprava k vrhovnim delom.

Težko je bilo zasigurati potrebne delavne moči v novo zasedenih krajih. Tako je pozvala uprava vse privatne železnice, da skrčijo osobe na lastni železnici in naznanijo ostalo osobe; ravno tako je vprašala uprava že vse vpokojene uslužbence, če bi hoteli proti primerni dnuhi začasno zopet nastopiti službovanje. Poleg tega so se pooblastila vsa ravnateljstva državnih in privatnih železnic, da lahko raztegnejo delovni čas, razne oddelke zlože v en oddelk, sploh je priporočila uprava kar najbolj enostavno obratovanje, opustitev raznih službenih mest in končno novo sprejemanje delavcev in uslužbencev. Končno je prosila železniška uprava vojaško oblast, da ustavi nadaljno vpoklicevanje železniških uslužbencev in da odslovi vse one železničarje, ki službujejo v krajih za vojnim pozoriščem. Na ta način je porabila uprava moštvo za železniško službo v etapnem ozemlju in ostalo osobe odposlala k železnicam na rusko Poljsko in vojnim železnicam, katere je napravila med tem časom vojaška oblast.

Materielna preskrba.

Splošne zakonske določbe, ki se tičejo varstva v javni službi, se nanašajo tudi na železničarje. Državna železniška uprava se je tudi temeljito pečala z izboljšanjem življenske preskrbe družin vpoklicanih in v splošnem tudi vseh uslužbencev, ki trpe pod pritiskom neznosne draginje. Določbe službenega reda glede prejemkov k aktivnemu vojaškemu službovanju vpoklicanih državnoželezniških uslužbencev je prikrojila uprava določbam za prave državne uslužbence, ki so ugodnejše.

S 1. julijem 1914 nameravane stabilizacije so se izvršile brez ozira na vpoklicane, da se ne oškoduje osebje, rayno tako se je izvršilo plačilno napredovanje s 1. januarjem 1915 in je tudi preskrbljeno, da se varujejo vpoklicani njihove pravice. Po demobilizaciji so jim zagotovljena njihova stara mesta in je ustvarjena podlaga za bodočo kvalifikacijo v svrhu rednega napredovanja. **Kar se tiče izplačevanja njihovih civilnih prejemkov, so se dovolile olajšave družinam vpoklicanih.** Načelno je odredila uprava, da sprejme zopet vse one uslužbence in delavce, ki se vrnejo, brez ovir v državnoželezniško službo, kljub morebitnem zmanjšanju njihove delavne moči, vsled zadobljenih ran v vojni.

Pri sprejemu ženskih delovnih moči, se bo ozirala uprava v prvi vrsti na vdove in sirote padlih uslužbencev ali na ženske rodbinske člane obolelih v vojni.

Če tudi določa službeni red za pomožne uslužbence, da izgube ob vpoklicanju k vojaškemu službovanju vse pravice do raznih železniških zavodov, je odredila uprava državne železnice, da imajo vpoklicani pomožni uslužbenci in njih družine še nadalje pravico do bolniške blagajne.

Člani starostnega preskrbovalnega zaklada šele pred kratkim podržavljenih železnic dosežejo starostno zavarovalnino po končani desetletni članski dobi, dočim so prej podržavljeni v provizijskem in penzijskem zakladu dosegli to pravico že po petih letih članstva, če so telesno tako poškodovani, da niso več sposobni za železniško službo. Da se odstrani ta razlika, ki je ravno sedaj najbolj občutna, je državna železniška uprava odredila, da velja za vse najmanj petletna članska doba.

Cela vrsta odredb je bilo izdanih v zadevi raznih dohodninskih in plačilnih določb.

Neznosno naraščajoča draginja je silila na pomoč skladiščem za živila. Dogovorno z ministrstvom az notranje zadeve se je omogočila enotna organizacija za kruh in moko. Za dovažanje žita v skladišča in iz skladišč se je dovolila prosta vožnja.

Dovolil se je tudi fakultativen stanarinarški odlog družinam vpoklicanih, če so stanovali v takozvanih provizijskih hišah. Nadalje je provizijski sklad najel dve na železniške hiše v Heiligenstadtu mejoči zemljišči, ki merita 3143.90 kvadratnih kilometrov in jih zopet oddal posameznim uslužbencem za eno krono na leto po 100 do 150 kvadratnih metrov v najem, da jih obdelajo. Na ta način razširjeno obdelano ozemlje znaša okoli 40.000 arov. Ravnim uslužbencem se je dostavilo seme in gnoj brezplačno. Ta akcija je veljala do danes okroglo vsoto 35.000 kron. Uprava je pospeševala tudi zasajanje solčnih rož, čebelarstvo in rejo domačih zajcev.

V težavni položaj so spravili upravo vsled vojne evakuiranih, ker je bilo treba preskrbovati 10.000 uslužbencev s 30.000 družinskimi člani.

Vzporedno s postopanjem za evakuirane državne uslužbence se je odredilo tudi postopanje za državne železničarje. Definitivne uslužbence, ki ne službujejo, so začasno poslali na dopust in dobe za čas evakuiranja svoje polne dohodke. Delavcem se je izplačala odpravnina. Po možnosti jim je preskrbela uprava posel drugod. Delavci, ki so zapustili obenem z definitivnimi uslužbenci dosedanje bivališče, so sprejela zopet dotična ravnateljstva na določenih krajih. Definitivne in pomožne uslužbence so imela prejšnja službena mesta v naznamu. Severno železniško ravnateljstvo se je konstituiralo kot centralna po-

sredovalnica med bivališčnim in domovinskim ravnateljstvom, da se poiščejo bivališča na vse vetrove raztresenih družin evakuiranih uslužbencev. Da se je moglo naglo in brez ovir dostavljati mesečno plačo uslužbencem, ali družinam, so se opustile vse ovirajoče formalnosti. Uslužbencem je povrnila uprava stroške, ker so živeli ločeni od svojih družin, kadar so jih poklicali zopet k službovanju. En del njihovih dohodkov so dobile družine.

Soprogam in otrokom uslužbencev, ki so bili pogrešani ali so ostali v krajih zasedenih od sovražnika, je izplačevala uprava pristojbine enake penzijam.

Evakuiranim uslužbencem so se dovolili enkratni predjumi, dalje v soglasju s finančnim ministrstvom podpore v višini enkratne mesečne plače do najvišje izmere 500 kron in se je tudi povrnila eventualno že plačana najemnina.

Poleg materielnih podpor je preskrbela uprava evakuiranim cenejši nakup živeža in jim dovolila brezplačno vožnjo v kraje, kjer se dobe cenejše življenske potrebščine; les in premog se je prepustil po režijski ceni. Ob boleznih so imele družine brezplačno zdravniško pomoč.

Da se je prepričalo železniško ministrstvo o položaju evakuirancev, je odposlalo na lice mesta delegate, ki so poročali z zadovoljstvom o dobrem stanju evakuirancev.

„Premirje“ in skrb za osebo.

Takoj po izbruhu vojne so skovali po vseh vojskujočih se državah besedo »premirje«, ki se je presenetljivo hitro razširila povsod. Žal, da je postala ta beseda že mnogo obrabljeno geslo in da zbuja mnogokrat napačno sodbo. Zaradi ljubelega političnega »premirja« je treba molčati tudi o stvareh, ki so prav vsled vojne postale važne in potrebne, da se obravnavajo. Ali te stvari je treba sedaj kar prezreti in molčati o njih, kakor da jih sploh ni. Če bi bila ta vojna le dogodek, trajajoč nekaj tednov, tedaj bi seveda lahko preložili marsikatero pereče vprašanje na poznejši čas. Ker pa vojna ni dogodek kratkih dni, zato moramo govoriti o stvareh, važnih za splošnost. Tudi med vojno je treba toliko svobode, da se sme — seveda brez strasti — govoriti o javnih zadevah, da se sme razkrivati nedostatke in siliti na njihovo odpravo. To velja v splošnem, a velja prav posebno še za železnico. Danes pa zavrnejo skoraj vsako pritožbo s »premirjem« in dajejo tako besedi pomen, ki ga nima. »Premirje« ima vendar le ta pomen, da zabrani vse, karkoli bi koristilo sovražniku. Zato je pač jasno, da nimajo kritike službenega in delovnega razmerja prav nobenega stika s premirjem. Delavsko varstvo in socialne reforme so med vojno prav tako važne kakor v miru, če ne še važnejše, in niti enega niti drugega ni mogoče izvesti brez pokazovanja na napake in brez kritike. Sto in stokrat dokazano dejstvo je, da ni varstvo delavcev nikjer tako važno kakor pri železniškem obratu, ker je izročena ravno železničarjem skrb za potujoče občinstvo. Če pa železničar ni izpočit, če nima zadostne hrane, tedaj je nemogoče, da izvršuje to skrb tako, kakor gre. Že pred leti se je izrazil oče moderne železniške higijene o tem vprašanju takole:

»Razlika življenske sile in vztrajnosti, odporosti in volje med posamezniki se mora upoštevati pri zahtevi dnevnega dela. Eden lahko dlje dela kakor drugi, ne da bi bil preveč utrujen; drugi, čeprav dela čezmerno, lahko nadaljuje delo, ker ima trdnejšo voljo, dlje kakor drugi, čeprav smatramo, da trpe njegove telesne sile vsled čezmernega dela in se hitreje obrabijo. Če sodimo po teh rešnicah delazmožnost železničarjev, tedaj jih je treba obvarovati pred predčasno izrabo njihovih sil s čezmernim delom in zahtevati, da ne nadaljujejo službe, če so že preveč izčrpani, to se pravi, da morajo ohraniti v interesu varnosti obrata svojo telesno in duševno svežost in čilost do zadnjega trenutka. Gotovo ni lahko določiti gotovo izmero časa za nezmanjšano svežost in vse odredbe, izdane v tem oziru, niso zadušile tožb o prenaporu. Pogreški in prevare pri žele-

zniški službi, ki imajo dostikrat težke posledice, se zvale na prenapor in utrujenost. Sodnijske razprave o železniških nezgodah pa dokazujejo dostikrat, da je res prenapor povzročitelj nezgode. Žal, da niso povsod zbrani statistični podatki o nezgodah, povzročenih vsled napora. Na podlagi dela Gustava Dahna pa lahko navedem nekaj zanesljivih podatkov o angleških železniških uslužbencih. Za dobo od leta 1884. do 1891. so konstatirali na Angleškem z vso zanesljivostjo 65 nezgod, ki so se zgodile od predolgega službenega časa. Posebno poučno iz te statistike pa je to, da je bilo pri največji železnici najmanj te vrste nezgod, le dve. To pa zato, ker ima ta železnica najboljše urejen delovni čas.«

Tako sodi strokovnjak na polju moderne železniške higijene. Navedli smo le zato njegovo sodbo, da dokažemo, da je varstvo železničarjev in oskrba za železničarje nad vse važna zadeva. Zato bi bilo naravnost nevarno, če se onemogoči vsled premirja vsako kritiko in vsako javno nadzorovanje odredb, ki zadevajo življenje železničarjev. Saj ima le država korist od zdrave socialne politike in zato je povsem napačno, da nam je med vojno odvzeta možnost govoriti o teh stvareh. Med vojno napenja železničarji svoje sile čez mero, zato zaslužijo podvojeno oskrbo. Če jim olajša država najhujše breme, namreč morečo skrb za dovolj velik koš vsakdanjega kruha in zadostne tečne hrane in jim da vočigled neznosne draginje primerne doklade, tedaj je storila že veliko delo.

Iz okrožnice južne železnice.

Denarne podpore uslužbencem.

Vsem gospodom službenim predstojnikom, predstojnikom obratnih inspektoratov in lokalnim predstojnikom avstrijskih prog južne železnice s postranskimi progami.

Upravni svet je sklenil na svoji seji dne 16. septembra 1915, da razdeli vsled splošne draginje vsem svojim uslužbencem denarno podporo po sledečih načelih:

1. Denarne podpore dobe le potrebni uslužbenci, ki naj priglase svoje prošnje le v obliki enostavne prijave pri službenem predstojniku.

2. Za razdelitev podpor veljajo sledeče tabele:

A. Tabela za razdelitev podpor uradnikom in uradniškim aspirantom.

Zona	neozen in oženjeni	K r o n			
		z 1 otrok.	z 2 otrok.	s 3 otroci	s 4 in več otroci
I. Dunaj	30	35	40	45	50
II. (90, 80 in 70 %)	25	30	35	40	45
III. (60 %)	20	25	30	35	40

B. Tabela za razdelitev podpor železniškim oficinjarjem, manipulantinjam, honorarnim uradnikom, diurnistom, poduradnikom, slugam, poduradniškim aspirantom, pomožnim poduradnikom, aspirantom za mesta slug in pomožnim slugam.

Zona	neozen in oženjeni	K r o n			
		z 1 otrok.	z 2 otrok.	s 3 otroci	s 4 in več otroci
I. Dunaj	12	18	24	30	36
II. (90, 80 in 70 %)	9	12	28	24	30
III. (60 %)	6	9	12	18	24

3. Upoštevajo se le otroci, ki niso stari še nad 18 let in ki jih še dotični uslužbenci vzdržujejo.

4. Uvrstitev v eno izmed navedenih treh zon se ravna po starinski dokladi kraja, kjer je uslužbenec stacioniran. Za uslužbenca brez stanarinske doklade je merodajen kraj, kjer so stacionirani, za evakuirane uslužbenca kraj, kamor so dodeljeni.

5. Od podpor so izključeni:

a) Neoženjeni uslužbenci. Pač pa dobe neoženjeni uslužbenci podporo, če vzdržujejo starše, brate, sestre, ki se ne morejo preživljati sami, ali če so zašli brez lastne krivde v veliko bedo.

b) Uslužbenci, o katerih je dokazano, da so dobro situirani in ki bi zbudili nevoljo drugih uslužbencev, če bi dobili podporo.

c) Oni uslužbenci, ki prejema trajno dijete, odškodnino za prehranitev ali odškodnino odgovarjajoče pristojbine, kakor n. pr. uslužbenci, dodeljeni vojaškim železniškim oblastinjam in vojnim filialnim dirigiranim oddelkom voz ali oddanim uslužbencem po službenem predpisu I-19 in evakuiranim uslužbencem, ki se vporabljajo v službi. Izvzeti pa niso uslužbenci z drugimi postranskimi pristojbinami, zlasti ni izključeno vzno osebo.

d) Uslužbenci v vojaški službi.

e) Uradniki od 7. činovnega razreda dalje, vstevši ta razred, dalje poduradniki, ki so že dosegli plačilno stopnjo čez 1800 K.

f) Oni uslužbenci, ki dobivajo podporo glasom odloka št. 19.980/V 1915 od 10. julija 1915, točka IV.

g) Oni uslužbenci, ki ne prosijo za podporo, čeprav vedo vsebino te okrožnice. (Točka 1.).

6. Denarne podpore, razdeljene še v teku meseca septembra 1915, se upoštevajo pri razdelitvi podpor na podlagi te okrožnice le tedaj, če so višje od enkratne izmere podpor te tabele, oziroma od dvojne izmere za one uslužbenca, navedene pod točko 7. V takih primerih se odtegne znesek višje vsote — ali le tedaj, če je presežek najmanj 10 K — od zneska, določenega v tabeli in se izplača le ta razlika vsote.

7. Za uslužbenca, stacionirane na progah Zalog proti jugu, Celovec vstevši do Franzensfeste in Inomosta proti jugu, veljajo sledeče določbe:

a) Podpore se lahko dovolijo tudi uradnikom v 7. činovnem razredu in poduradnikom z večjo plačo kakor 1800 K.

b) Podpore se dovoljujejo lahko tudi v izmeri, določeni v tabelah za zono I. in če je potreba tudi v primerih presledkih, a presledki ne smejo presegati 1 mesec.

8. Takim uradnikom in poduradnikom, ki so izključeni glasom točke 5 e in 7 a od podpor, se dovoli lahko na podlagi posebne pismene prošnje.

Da se izvede ta podpora akcija, se naroča službenim predstojnikom, da izdelajo po priloženem vzorcu na posebnih tiskovinah seznam starija osebja na dan 20. septembra 1915. V seznamu naj navedejo vse uradnike, uradniške aspirante, postajne oficiantinje, manipulantinje, honorarne uradnike, diurniste, poduradnike, slugo, poduradniške aspirante, pomožne poduradnike, aspirante za mesta slug in pomožne slugo in sicer ločene po službenih razredih oziroma kategorijah.

Razpredelki 1-8 se izpolnijo za vse uslužbenca, razpredlek 9 le za one uslužbenca, ki niso izključeni po točki 5, a do g, od priznanja podpore. Če ostane torej razpredlek 9 prazen, tedaj naj se navede vzrok izključitve v razpredelku 10 s tem, da se vpišejo črke a), b), c), d), e), f) ali g) (glej točko 5). Izključitev naj se natančneje opiše s kratkimi besedami v razpredelku 11. V razpredelku 12 naj se vpiše znesek na podlagi tabel.

Za pravilno izpolnitev seznamov so odgovorni službeni predstojniki osebno.

Da se omogoči izplačitev podpor uslužbencem še v teku tega meseca, se pooblašča službene predstojnike, da izplačajo takoj, a le začasno, zneske, navedene v razpredelku 12.

Za izplačitev potrebne vsote se dvignejo iz postajnih blagajn proti potrdilu.

O vsebini te okrožnice naj se obvesti vse osebo, ki prihaja v poštev.

Na Dunaju, 17. septembra 1915.

Generalni ravnatelj:
Weeber, m. p.

Dovolitev izrednih začasnih doklad za delavce.

Vsem gospodom službenim predstojnikom, lokalnim predstojnikom in obratnih inšpektoratov avstrijskih prog južne železnice s postranskimi progami.

Naznanjamo Vam, da se dovoljuje na podlagi sklepa upravnega sveta od 16. septembra 1915 vsled vladajoče druginje s pravomočnostjo od 1. septembra do preklica delavcem za vsak dan službe izredno, začasno doklado k mezdam z ozirom na službo, družinskih razmer in krajevnih razmer delavcev.

Delavcem v akordu se ne vračuna doklada v akord.

Izredna doklada ni del mezde in se je zato ne vpoštevata pri odmeri prispevkov za provizijski zavod in bolniško blagajno in ne pri odmeri postranskih pristojbin (čezurno delo, odškodnina za prehranitev itd.).

V kolikor še dobivajo delavci po posameznih krajih od 1. maja 1915 izredne doklade, se nadomeste te doklade z dokladami, določenimi v tej okrožnici, s pravomočnostjo od 1. septembra 1915 dalje. Prejšnje doklade naj se postavijo za čas po 31. avgustu 1915 na račun sedanjih.

Glede razdelitve doklad Vam naznanimo v najkrajšem času vse podrobnosti.

O vsebini okrožnice naj se obveste vsi delavci.

Na Dunaju, 17. septembra 1915.

Generalni ravnatelj:
Weeber m. p.

Železničarski shod v Ljubljani.

V četrtek, 16. t. m., je bil v Ljubljani v hotelu »Ilirija« železničarski shod. Tajništvo ga je sklicalo zlasti za to, ker godrnjajo nekateri železničarji vedno, da organizacija ne dela. Na shodu je raztolmačil sodrug Kopač obširno vse, kar je doslej ukrenila organizacija za vojne doklade vsem uslužbencem, zaposlenim v južnem vojnem ozemlju. Sodrug Kopač je razjasnil to-le:

Prve korake je napravila centrala pri upravi južne železnice na Dunaju in pri železniškem ministrstvu. Centrala je zahtevala, da dobi vse vlakovno moštvo po 30 in 40 vin. doklade na uro in sicer za 24 ur na dan. Če bi bilo pa to neizvedljivo, najdobi to osebo doklado za prehranitev enako kakor postajno osebo po 6, 8 in 12 K na dan. Poleg tega naj se izplačuje povišana urnina po 30 in 40 vin. za vsako uro službe in za vsako uro pripravljenosti v rezervi. Evakuirani delavci naj pa dobe v o j n o dnino. Železniško ministrstvo je sicer odobrilo znižano odškodnino za prehranitev nastavljenega vlakovnega osebja po 2 in 3 K na dan, delavcem pa sta dovolili južna železnica in državna železnica na velikih postajah v južnem etapnem ozemlju 10 vinaro konjunktorno doklado na dan.

Druge korake je napravila deputacija železničarjev iz južnega ozemlja. V deputaciji so bili sodrugi Strmšek, Bahim in Kopač, ki se je oglasila pri obratnem ravnateljstvu južne železnice na Dunaju. Prišle so pa tudi deputacije z vseh onih postaj, kjer so bili zavrnilni železničarji 10 vinaro doklado, dovoljeno od uprave južne in državne železnice. Obratni ravnatelj gospod Prašnikar je obljubil, da bo zadeva hitro rešena in je odvisna rešitev od skupne seje z železniškim ministrstvom. Ta seja je sicer že bila, a sklepi seje so nam neznani. Najhujše so prizadeti zavirači, ki so bili prestavljeni iz Trsta, kjer so zaslužili v skladišču povprečno po 5 K do 5 K 50 vin. na dan. Ko pa so bili prestavljeni, so jim skrčili zaslužek na 2 K 30 vin. Obratno ravnateljstvo je zagovarjalo to odredbo s tem, da do-

bivajo poleg redne plače še urnino. Urnina pa ne znaša toliko, kolikor znaša odpadek zaslužku vsled premestitve. Ako pa premislimo, da morajo živeti ti uslužbenci izven doma, da morajo plačevati stanovanje v Trstu in v Ljubljani, tedaj ne zadošča njihov zaslužek niti za polovico meseca. V tej zadevi so odposlali delavci še posebno deputacijo, v njej so bili sodrugi Hebein, Bahun in Kopač. Generalni ravnatelj je priznal, da so dobili tržaški zavirači, prestavljeni v Ljubljano, ljubljansko zaviraško plačo, ki je od tržaške za 30 vin. nižja, med tem ko so obdržale druge kategorije delavcev višje plače, čeprav so bili prestavljeni na kraje z nižjimi plačami. Torej je priznal generalni ravnatelj, da se godi zaviračem krivica in je obljubil odpomoč s tem, da doplačajo zaviračem od dneva njihove premestitve razliko po 30 vin. na dan. Poleg tega je obljubil generalni ravnatelj, da dobe delavci in uslužbenci v južnem etapnem ozemlju še v teku meseca septembra doklado, ki se bo stopnjevala po zaslužku vsakega posameznika; zlasti se bodo ozirali pri tej dokladi na evakuirane uslužbenca in delavce. Torej sta dosegli obe deputaciji delne uspehe, ki so seveda z ozirom na strašno druginjo le kaplja na razbeljeni kamen.

Pa tudi gospodje uradniki so se spomnili po dolgem odmoru uslužbencev, da nastopijo skupno. 4. julija je bil v Ljubljani sestanek, na katerem so bila zastopana sledeča društva: Razna uradniška društva in naša organizacija. Na sestanku so sestavili zastopniki spomenico, ki so jo izročil vojnemu transportnemu vodstvu v Ljubljani, Beljaku in Inomostu izvoljeni delegatje. V spomenici prosijo za vojno doklado z ozirom na vedno naraščajočo druginjo. V Ljubljani je sprejel deputacijo neki stotnik generalnega štaba, ki je bil zelo prijazen. Obljubil je, da ukrene vse potrebno, da pride prošnja na pravo mesto in da jo bo priporočal. Če že uprave naročajo na račun vojne uprave stroje in vozove in razširjajo postaje, tedaj bi bilo vendar pošteno, da dajo predvsem svojemu osebo, kar mu gre,

Sodrug Kopač je zaključil svoje poročilo s tem, da je poudarjal, da je napravila organizacija vse, kar je bilo v njeni moči. Če niso uspehi večji, tedaj gre to na račun sedanjih izrednih razmer.

Nato je poročal sodrug Bahun v svojih intervencijah za korist delavstva. Zlasti je poizkušal prepričati generalnega ravnatelja, da mora kaj ukreniti, da se olajša že res neznosna beda uslužbencev in delavcev. Povedal je tudi, da so odpovali delavcem v Trstu službo in jim obenem naznanili, da se peljejo lahko z njimi v Ljubljano, kjer jim preskrbe nove službe. To pa so storili zaradi tega, da jim ni treba plačevati dvojne mezde. Delavci pa imajo toliko predujmov, da ostajajo dolžni na dan izplačevanja zaslužka po 100, 120 in še več kron. Dosti je takih nepremišljenih kričačev, ki so nam zamerili, da nismo prinesli že kar z Dunaja polne žepe denarja, a ne upoštevajo sedanjih težkih razmer. Organizacija je storila vse, kar jej le narekuje dolžnost do svojih članov. Upamo, da dosežemo po končani vojni z močno organizacijo vse, kar nam danes ni mogoče.

Končno je bila izvoljena deputacija, ki ima poizkusiti še zadnji korak, da spravimo rešitev naših zadev v tek, in ki pojde h kranjskemu deželnemu predsedniku, da mu izroči obširno spomenico.

Shod je bil obiskan zelo dobro. Žal, da je ostalo okolo 50 železničarjev, ki niso pravočasno izvedeli za premestitev shoda od »Leva« k »Iliriji«.

Delavci III. obrat. inšpektorata (v Trstu) južne železnice.

Pozor!

Koncem meseca oktobra 1915 poteče druga funkcijska doba delavskih odborov južne železnice in se bodo volitve kmalu vršile.

Za ravnanje pri volitvah navajamo v naslednjem izvleček najvažnejših določb. Posebno je paziti na sledeče:

Volitev v delavski odbor se vrši ločeno po obratnih inšpektoratih in volilnih skupinah (obratnih skupinah).

Volilne skupine so:

- I. Stavbna in progovzdrževalna služba;
- II. kurilniška in vlakopospeševalna služba;
- III. delavniška služba;
- IV. prometna, postajna in druga služba.

V vsaki volilni skupini je voliti dva delavska odbornika in dva namestnika. Za vsako volilno skupino so posebne glasovnice, ki so veljavne le za dotično skupino in obratno nadzorstveno področje, za druge pa ne.

Volitev je tajna, to je: glasovnice se mora oddati zaprte.

Volilno pravico imajo le tisti delavci, ki so 24 let stari in eno leto zaposleni v svoji volilni skupini pri južni železnici. Delavke nimajo volilne pravice.

Vsak delavec, ki ima volilno pravico, mora dobiti za svojo volilno skupino in v področju obratnega inšpektorata veljavno glasovnico od službenega predstojnika ali pa od njega pooblaščenega organa. Prejem mora s svojim podpisom potrditi v listi, ki je za to določena.

Noben volilec ne sme dobiti več kot eno glasovnico in tudi ne več kot eno oddati.

Imena kandidatov se lahko na glasovnico zapiše, natisne, ali pa prilepi.

Izpolnene glasovnice je osebno oddati službenemu predstojniku ali pa za to pooblaščenemu organu še predno poteče zadnji, v volilnem roku določen dan. Oddajo mora volilec potrditi v za to določeni listi in obenem pristaviti dan oddaje.

O vsaki volilni zlorabi ali pa vplivanju na volitve je takoj natančno in resnično odgovarjajoče poročati uredništvu »Železničarja« v Ljubljani Franca Jožefa cesta 5.

Cenjeni sodrugi in tovariši!

Zaupniki delavcev in vodstvo organizacije so se potrudili, da izberejo najpripravnije može; pri tem se je polagalo največjo važnost zlasti na zmožnost vsakega posameznega kandidata.

Mnoge in težke naloge še ima izvršiti delavski odbor. Vkljub temu, da se je postavilo najspodobnejše može za kandidate, ne zadostuje samo njih zmožnost za uspešno delovanje, temveč je potrebno, da imajo močno zaslombo med delavstvom. Ta pa se izraža v združitvi vseh delavcev in da vsi soglasno glasujejo za te kandidate:

Za eksekutivno organiziranih avstrijskih železničarjev:

Josip Schwab, l. r., predsednik. Josip Tomschik, l. r. centralni tajnik. Rudolf Weigl, l. r., zapisnikar. Josip Kopač, l. r., pokrajinski tajnik.

V sledečem navajamo postavljene kandidate in vsak volilec more kandidate svoje volilne skupine izrezati in prilepiti na glasovnico, če bi slučajno ne dobil nalepnega listka

Obratni inšpektorat III. (v Trstu, Skupina I: stavbna in progovzdrževalna služba:

Odbornika:

Rupar Josip, mizar progovzdrževalna sekcija, Ljubljana.

Devetak Josip I, prožni delavec, Gorica.

Namestnika:

Stoje Ivan, prožni delavec sekcija Ljubljana.
Zimšek Josip, prožni delavec, sekcija Zidan most.

Obratni inšpektorat III. (v Trstu), Skupina II: Kurilniška in vlakopospeševalna služba.

Odbornika:

Jerin Albin, kotlar, Ljubljana.

Hebein Josip, vozovni mazalec, Trst j. ž.

Namestnika:

Krohne Alojzij, premogar, Zidan most.

Gorin France, pomožni kurjač, Borovnica.

Obratni inšpektorat III. (v Trstu), Skupina IV: Prometna, postajna in druga služba.

Odbornika:

Ambrož Josip, skladiščni delavec v Ljubljani.

Bahun Andrej, skladiščni delavec, Trst j. ž.

Namestnika:

Šuster France, delovodja, Zidan most.

Trošt Rihard, skladiščni delavec, Trst j. ž.

Društveni vestnik.

Pozor, železničarji! V založbi »Der Eisenbahner« je izšel običajni vsakoletni koledar. En izvod velja 1 K 30 vin. in se naroča pri administraciji »Eisenbahnerja« na Dunaju. Z nakupom koledarja je združeno tudi zavarovanje za smrt v obratu. Izplačana zavarovalnina je 200 K. »Eisenbahner-Kalender« a letoz 1916 prinaša poleg običajnih koledarskih stvari tudi lep članek o dvajsetletnem obstoju železničarske organizacije, poučen sestavek o pravicah državnih železničarjev in pregleden seznam vojnih dogodkov od začetka vojne do 31. julija 1915. Potem ima tudi več krajših sestavkov z zanimivo in poučno vsebino.

NAŠ GROB.

27. avgusta t. l. je umrl v Zidanem mostu naš veseloštopovani sodrug Žnidaršič Martin, delovodja pri vrhstavnici službi, star 58 let.

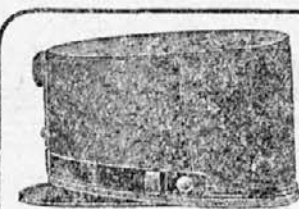
Pokožnik je bil dolgoleten zaupnik železničarske organizacije, vsled česar je prestopil siskaj grenkega.

Bil je vzoren sodrug in tovariš in za njim žaljujejo ne le organizirani, temveč v splošnem vsi delavci.

Čast njegovemu spominu!

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Kopač.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Naročajte in podpirajte delavsko časopisje naš list „Zarja!“

Adalbert Kassig

Ljubljana,
Židovska ulica.

Zavod za uniformo, krznar in izdelovatelj čepic priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za železničarje, kakor: čepice, gumbé, rosete, žnore, piščalke i. t. d. Čepice zimске in letne za strojevodje, kurjače itd. v raznih oblikah po najnižji ceni. — Postrežba točna.

Kavarna „Unione“

TRST

Ulica Caserma in ulica Torre Bianca.

Napitnina je odpravljena.

Velika zbirka političnih in leposlovnih revij in časnikov v vseh jezikih.

Najboljši nakup vsakovrstnega modernega in trpežnega obuvala je v zalogi lastne tovarne
Peter Kozina & Ko.
Ljubljana na Bregu št. 20
(Cojzova hiša).

Garantirana kakovost

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJBOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TEREZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA ZAHTEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLAČNO

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

obrestuje hranilne vloge od dne vloge do dne dviga po

5%

Franca Jožefa cesta šte. 5.